

dant Forflag end inod Forlaget om, at det ordinære Underskud skulde tages af disse Institutioners egen Kapital. Jeg maa nemlig erkjende, at dette Formaal i og for sig nærmere vedrører Universitetet end Kommunitetet, og at man, naar man alligevel skal tage Hul paa en Kapitalformue for at udrede disse store Belsøb, ligesaa godt kan tage dem fra Universitetet som fra Kommunitetet, men desuagtet har det været Tilfældet, at ogsaa saadanne ekstraordinære store Greb ned i Kassen har det været Kommunitetet og ikke Universitetet, som har maattet gjøre; det er Kommunitetet, der har maattet opføre det store, kostbare Universitetsbibliothek, ligeledes er det Kommunitetet, der har maattet opføre det store, pragtfulde Museum, og ligeledes har det maattet betale, hvad der hidtil er medgaaet til den botaniske Have, saa jeg synes, at man gjerne kan blive ved og lade ogsaa de øvrige Udgifter til botanisk Haves Anlæg blive udrede paa samme Maade. Grunden til, at man har taget disse ekstraordinære, store Belsøb af Kommunitetets Midler og ikke af Universitetets, turde vel være den, at, tog man dem af Universitetets Midler, vilde disse lide en Kapitalforringelse, som aldrig mere vilde blive foruundet, men tager man dem af Kommunitetets Midler, gaar der, paa Grund af denne Institutions særdeles store Rigdom, kun en kort Tid, inden Belsøbet atter er indvundet. Jeg synes derfor som sagt, at man gjerne kan vedblive med den hidtil brugte Maade. Naar man nu viser saa stor Omhu for Kommunitetet og ikke vil have, at slige Belsøb maa tages af dets Kasse, forekommer det mig, at der heri er noget Mistænkeligt. Man vilde vistnok ikke vise den store Omhu for disse Midler, hvis man ikke tænkte paa at bruge dem til noget Andet, og i den Henseende give virkelig baade Betænkningen og den ærede Ordførers Udtaalelser et Tingerpeg. Der staar nemlig i Betænkningen under Nr. 106 — og det er gjentaget i Dag af den ærede Ordfører —, at Kommunitetets Opgave er at hjælpe den uformuende Ungdom, som søger en ud over Almueundervisningen gaaende Oplysning, men det er aldeles urigtigt. Kommunitetet er ikke stiftet til Fordel for Uformuende i Almindelighed, men til Fordel for uformuende Studenter, og det gjør en Forskjel, som jeg meget bestemt maa fastholde; deraf følger, at man ikke bør tage disse Midler til Undervisning i Almindelighed, men maa, naar man vil holde sig til den oprindelige Opgave, indskrænke sig til den videnskabelige Undervisning, thi dertil ere disse Midler henlagte. Den ærede Ordfører maa nu ingenlunde tro, at vi, som stille os saaledes, ikke ville gjøre Noget for anden Undervisning, som gaar ud over Almueundervisningen; det ville vi tværtimod hjertelig gjerne. Men dertil have vi ogsaa Midler. Vi have jo nemlig Sorø Akademis Midler, hvis Opgave netop er at bruges dertil, og som vi jo ogsaa tilbøds anvende dertil, skjøndt ikke i saa stort

Omfang, som vi burde. Og skulde der nogenstunde blive et Overskud fra de Midler, der for Tiden benyttes til Geistlighedens Underhold — hvilket jeg for Ørigt meget bevirer —, kunde det maa ske ogsaa forsvares at anvende et saadant Overskud paa den Maade. Den ærede Ordfører maa endelig heller ikke tro; at vi, som stille os paa et noget konservativt Standpunkt lige overfor disse bestandige og under idelige Variationer tilbagevendende Angreb paa disse Midler, ikke ville arbejde for en Reform af Universitetet og den lærde Undervisning i det Hele. Jeg erkjender, at Universitetet er den af alle vore Institutioner, der er mindst paavirket af alt, hvad der er kommet til at røre sig her i Landet siden 1848, og jeg vil med største Glæde være med til at indbringe en anden Mand dervi, forsaavidt det kan ske ad Lovgivningsveien, men jeg vil ikke være med til at røre ved de Midler, der for mange Aarhundreder siden ere henlagte af vore Forfædre til Støtte for den høiere Undervisning. — Jeg skal dernæst omtale Forlaget under Nr. 43. Den høitærede Ordfører har allerede udtalt, at der er en lille Feil i Listen over Vædringsforslagene, idet det Mindretal, der ikke er med til dette Forflag, bestaar, foruden af det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgfreds (Dinesen) af 5 Medlemmer. Paa dette Mindretals Begne vil jeg, næst at henvise til de lange Forhandlinger, der i de foregaaende Samlinger have fundet Sted om denne Sag, bede ærede Medlemmer at gjennemlæse den Korrespondance imellem Ministeriet og Komiteen, som er trykt i Betænkningen, og jeg vil spørge Enhver især, om han kan negte, at der af Ministeriet og af Komiteen er gjort Alt, hvad der kunde gjøres for at efterkomme Folkethingets Ønske og Villie om Nedsættelser og Reduktioner. Det forekommer mig virkelig unisigkjendeligt, at der har været den bedste Villie af Verden til at reducere, hvor det kunde gjøres, uden at skade Anlægget og dets Formaal, og Komiteen har endda ikke været saa ganske uheldig ved paa en Tid, da ellers de store Prisforhøielser, der ere indtraadte, bevirke, at intetsomhelst Overslag kan holde Stik, dog at komme til det Resultat, at Overslagene ikke blot holde Stik, men at der endog saa opnaas en Nedsættelse af 20,000 Rd. Dette er et Resultat, der virkelig ikke er saa daarligt. Der er et enkelt Sted i Betænkningen, nemlig med Hensyn til Bevillingen til en ny Koldkammerbygning, hvor der gjøres Rede for, hvad den Prisforhøielse, der i de senere Aar er indtraadt, vil sige; den udgjør for Smebearbejde og Materiale 50 pCt., for Sernstøberarbejde og Materiale 50 pCt., for Glarmesterarbejde og Materiale 75 pCt., og et noget mindre Belsøb for Murarbejde og Lømmearbejde. Det er en meget betydelig Forhøielse, der her er flet, men ikke desto mindre holder det gamle Overslag Stik. Man tør ikke forlange, at der skal gjøres Mere, og jeg tror heller ikke, at